

Характеристика п'єси Джона Патріка «Дивна місіс Севідж»

Баранюк Богдан,

I курс ОР магістр, інститут мистецтв

Науковий керівник – *Федорків О.П.*

кандидатка мистецтвознавства,

доцентка кафедри сценічного

мистецтва і хореографії

П'єса «Дивна місіс Севідж» американського драматурга Джона Патріка належить до тих творів, які поєднують у собі комедійні та драматичні елементи, порушуючи важливі морально-етичні проблеми. Автор розкриває питання людяності, сімейних стосунків, справжніх життєвих цінностей та права людини на власний вибір. П'єса Джона Патріка «Дивна місіс Севідж» є однією з найбільш популярних і зворушливих драматичних творів ХХ століття. Особливе місце у творі займає образ сенатора Тіта — одного із дітей головної героїні, який виступає носієм протилежних до неї життєвих принципів.

В основі сюжету лежить історія місіс Севідж, яка після смерті чоловіка стає власницею значного статку. Жінка прагне використати гроші на добрі справи та допомогу людям, однак її діти мають зовсім інші наміри. Вони розглядають спадщину як джерело власного збагачення й намагаються встановити контроль над матір'ю, помістивши її у психіатричну лікарню, маючи на меті саме в такий спосіб отримати гроші. Найактивнішу роль у цьому відіграє сенатор Тіт, який переконує родину помістити місіс Севідж до психіатричного закладу.

У п'єсі «Дивна місіс Севідж» важливе місце займає середовище психіатричного закладу, де розгортаються основні події твору. Саме тут головна героїня знайомиться з людьми, яких суспільство вважає «дивними». Проте ці

персонажі виявляються щирими, доброзичливими та здатними до співчуття. Спілкування з ними допомагає місіс Севідж знайти справжніх друзів і відчуті підтримку, якої їй бракувало у власній родині.

Образ місіс Севідж є центральним у творі. Вона постає як сильна та незалежна жінка, яка не боїться відстоювати власні переконання. Її прагнення використати спадок на благодійність свідчить про високі моральні цінності та бажання допомагати іншим. Попри незрозуміння з боку дітей, героїня зберігає оптимізм, почуття гумору та віру в людську доброту.

Важливу роль у розкритті ідейного змісту п'єси відіграють мешканці закладу. Кожен із них має власну життєву історію та особливий світогляд. Такі персонажі, як Фейрі, Джефф і Флоренс, не лише додають твору комічності, а й підкреслюють його гуманістичне спрямування. Через їхні образи автор показує, що справжня людяність часто приховується там, де суспільство не очікує її побачити.

Однією з провідних тем твору є протистояння матеріальних і духовних цінностей. Джон Патрік наголошує, що щастя неможливо виміряти грошима, адже воно ґрунтується на дружбі, любові та взаєморозумінні. Не менш важливою є проблема конфлікту поколінь: діти місіс Севідж не можуть прийняти її життєвий вибір, оскільки керуються передусім матеріальними інтересами.

Автор також порушує питання людської індивідуальності та права кожного бути собою. За допомогою яскравих персонажів і дотепних діалогів драматург створює твір, у якому гармонійно поєднуються гумор і драматизм. Саме тому п'єса залишається актуальною та спонукає замислитися над справжніми життєвими цінностями.

Образ Тіта є одним із найважливіших у системі персонажів твору. Він постає перед читачем як людина владна, честолюбна та розрахункова. Як політик, він звик до боротьби за вплив і вважає, що має право керувати життям інших людей. Його поведінка свідчить про прагнення контролювати не лише фінансові справи

родини, а й особисті рішення матері. При цьому свої дії він намагається подати як турботу про її благополуччя, хоча справжньою причиною є бажання зберегти доступ до спадку.

Характерною рисою Тіта є його егоїзм. Для нього матеріальні вигоди значно важливіші за родинні почуття та моральні принципи. Він не прагне зрозуміти матір і не поважає її бажання самостійно розпоряджатися власними коштами. Навпаки, сенатор переконаний, що саме він знає, як слід діяти. Така впевненість межує із самовпевненістю та демонструє його зверхнє ставлення до інших людей.

Важливу роль у створенні образу Тіта відіграють його взаємини з родиною. Він поводить себе як лідер, який прагне підпорядкувати собі брата і сестру. У спілкуванні з ними він часто використовує психологічний тиск і маніпуляції. Це свідчить про те, що для досягнення власної мети персонаж готовий нехтувати почуттями навіть найближчих людей.

Особливого значення образ Тіта набуває завдяки протиставленню місіс Севідж. Якщо головна героїня уособлює доброту, щирість і прагнення допомагати іншим, то її син виступає символом користюлюбства та жадоби влади. Через цей контраст автор демонструє боротьбу двох різних систем цінностей. З одного боку — духовність, милосердя та людяність, а з іншого — прагматизм, матеріалізм і бажання особистої вигоди.

Драматург майстерно використовує мовлення персонажа для розкриття його характеру. Репліки Тіта логічні, продумані та переконливі. Він уміє справити враження розсудливої людини, однак за зовнішньою впевненістю приховуються холодність і байдужість. Саме ця невідповідність між словами та справжніми мотивами робить образ особливо виразним і викликає критичне ставлення до героя.

Протягом розвитку сюжету Тіт майже не змінюється. На відміну від інших персонажів, які отримують новий життєвий досвід і переосмислюють власні

переконання, він залишається вірним своїм амбіціям. Така нездатність до внутрішнього розвитку підкреслює його духовну обмеженість. Автор показує, що надмірне прагнення до влади та грошей може позбавити людину здатності співчувати й розуміти інших.

Отже, сенатор Тіт є не лише негативним персонажем п'єси, а й важливим художнім засобом для розкриття головної ідеї твору. Через його образ Джон Патрік порушує актуальні проблеми морального вибору, сімейних стосунків та конфлікту між духовними й матеріальними цінностями. Тіт уособлює ті риси сучасного суспільства, які часто стають причиною людського відчуження та втрати моральних орієнтирів. Саме тому його образ залишається важливим для розуміння ідейного змісту п'єси та спонукає читачів замислитися над власними життєвими пріоритетами.

Список використаних джерел

1. П'єса Джона Патріка «Дивна місіс Севідж». Електронний ресурс. Режим доступу. <https://teatr-kam.com/event/dyvna-misis-sevidzh-3/> (дата звернення 28.05.2026)
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : навч. посібник / М. В. Кордон. К. : Центр учбової літератури, 2007. 584 с.
3. Стадніченко Н. В. Аналіз стану готовності майбутніх акторів до професійного спілкування. Вісник Запорізького національного університету: Педагогічні науки. Запоріжжя. 2017. № 2 (29). С. 75– 84
4. Пацунов В.П. Експериментальна режисура: курс лекцій для студентів спеціалізації «Сценічне мистецтво». Київ : КНУКіМ, 2017. 100 с.